Кызыл-Кыя шаарынын башкы планы

Кызыл-Кыя шаарынын башкы планы Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик курулуш, архитектура жана турак жай-коммуналдык чарба боюнча мамлекеттик агенттигинин «Шаар курулуш жана архитектура» долбоорлоо институту тарабынан ишке ашырылды. Долбоор Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2017-жылдын 31-мартындагы №194 токтомуна жана 2017-жылдын 17-августундагы №490 токтомуна, ошондой эле Кызыл-Кыя шаардык кеңешинин 2017-жылдын 6-апрелиндеги №5/3 токтомуна ылайык аткарылган.

Башкы план боюнча долбоордук жана изилдөө иштеринин техникалык документациясы эки баскычта иштелип чыккан. Биринчи баскычта Кызыл-Кыя шаарынын 2045-жылга чейинки өнүгүү концепциясы иштелип чыгып, Кызыл-Кыя шаар мэрия жетекчилигинин 2024-жылдын 13-сентябрында №44/175 чечими менен бекитилген.

Бул концепция аймактын экономикалык, социалдык, экологиялык жана шаар курулуш шарттарын комплекстүү талдоо негизинде иштелип чыгып, табигый ресурстарды рационалдуу пайдалануу менен Кызыл-Кыя шаарынын жана анын тегерегиндеги аймактардын инженердик-транспорттук инфраструктурасынын жана функционалдык түзүлүшүнүн өнүгүү моделин аныктаган.

Учурдагы түшүндүрмө каттын башкы план долбоорунун экинчи баскычынын изилдөө жана пландаштыруу иштеринин материалдары каралган. Иштер биринчи баскычта бекитилген чектеринде, 2045-жылга чейинки мезгилге эсептелип аткарылган.

Башкы пландын техникалык документациясы электрондук топографиялык негизде түзүлгөн. Территориянын учурдагы пайдаланылышы, инженердик-транспорттук инфраструктурасы жана экологиялык абалы боюнча баштапкы маалыматтар шаардык мэриянын, архитектура жана шаар куруу башкармалыгынын, Мамлекеттик каттоо кызматынын жана башка тийиштүү мекемелердин адистери тарабынан берилген. Мындан тышкары, «Кыргызреставрация» илимий-изилдөө жана долбоорлоо институтунун адистери тарабынан инженердик-экономикалык

изилдөөлөр жана тарыхый-архитектуралык иликтөөлөр жүргүзүлгөн. Изилдөөлөр архивдик материалдарды карап чыгуу, жеринде көрүү, эксперттик сурамжылоо жана шаардык кызматтар менен ири чарбалык субъекттердин өкүлдөрүн анкета аркылуу сурамжылоо ыкмалары менен аткарылган.

Изилдөөлөрдүн жыйынтыктары инженердик жана архитектуралык схемаларда, ошондой эле ушул түшүндүрмө каттын негизги бөлүгүндө чагылдырылган.

Кызыл-Кыя шаарынын башкы планы боюнча иштердин курамы жана көлөмү 2019-жылдагы №160 келишимге ылайык аныкталган жана 2024-жылдын 13-сентябрында Кызыл-Кыя шаардык мэриясы тарабынан бекитилген долбоорлоо тапшырмасынын негизинде аткарылган.

Башкы планды иштеп чыгуунун негизги максаты — Кызыл-Кыя шаарынын узак мөөнөттүү экономикалык жана социалдык өнүгүүсүн камсыз кылуучу, калктын жашоосуна ыңгайлуу шарт түзүүчү шаар куруу стратегиясын иштеп чыгуу жана техникалык-экономикалык жактан негиздөө болуп саналат.

Экинчи баскычта иштин жүрүшүндө шаар аймагындагы тарыхый жана маданий эстеликтерди коргоо зоналары аныкталган, шаардык түзүлүштүн учурдагы абалы анализденген жана 2045-жылга чейинки өнүгүү перспективасы иштелип чыккан.

Социалдык-экономикалык өнүгүүнүн келечеги биринчи баскычта бекитилген концепциянын негизинде кабыл алынган. Башкы пландын алкагында функционалдык жана курулуштук аймактары, шаар чектерин кеңейтүү, инженердик жана транспорттук системаларды өркүндөтүү, социалдык инфраструктураны өнүктүрүү боюнча чаралар каралган.

Шаар куруу чечимдери Кызыл-Кыя шаарынын табигый жана тарыхый мурастарын сактоо боюнча иш-чараларды да камтыйт. Башкы пландын милдеттүү бөлүгүнө 2045-жылга чейинки мезгилге эсептелген шаарды өнүктүрүү боюнча пландоо чечимдери, аймактык жана функционалдык аймактары, курулуш тыгыздыгы жана кабаттуулук боюнча көрсөткүчтөр кирет.

Жалпысынан, Кызыл-Кыя шаарынын структуралык-функционалдык уюштурулушу жана анын өнүгүү багыттары аймактын табигый-климаттык өзгөчөлүктөрүнө, ландшафттык шартына жана тарыхый өнүгүү тенденцияларына ылайык аныкталган.

Башкы пландын негизги максаты — 2045-жылга чейин Кызыл-Кыя шаарынын туруктуу өнүгүүсүн камсыз кылуу, экономиканы диверсификациялоо, экологиялык абалды жакшыртуу жана жашоого ыңгайлуу, заманбап шаардык чөйрөнү түзүү болуп саналат.